

NATIONS UNIES
CONSEIL
ECONOMIQUE
ET SOCIAL

Distr.
LIMITÉE
E/CONF.69/L.83
17 août 1977
Original : FRANCAIS

TROISIEME CONFERENCE DES NATIONS UNIES SUR
LA NORMALISATION DES NOMS GEOGRAPHIQUES
Athènes, 17 août - 7 septembre 1977
Point 13 a) de l'ordre du jour provisoire

CATEGORIES D'EXONYMES ET LEUR DEGRE D'UTILISATION
DANS LA REPUBLIQUE SOCIALISTE DE ROUMANIE

Communication présentée par
la République socialiste de Roumanie

TROISIÈME CONFÉRENCE DES
NATIONS UNIES SUR LA NORMALI-
SATION DES NOMS GÉOGRAPHIQUES

Distr. GÉNÉRALE
E/CONF.69/4.83
ORIGINAL: FRANÇAIS

Athènes, 17 août - 7 septembre 1977

CATÉGORIES D'EXONYMES ET LEUR DEGRÉ
D'UTILISATION DANS LA RÉPUBLIQUE SOCIALISTE
DE ROUMANIE

București - 1977

CATEGORII DE EXONIME SI GRADUL DE UTILIZARE
ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Punctul 13 a al ordinii de zi provizorii

În aplicarea rezoluțiilor 28 și 29 ale celei de-a doua Conferințe ONU de standardizare a numelor geografice de la Londra din 1972, privind limitarea și fixarea exonimelor frecvente din fiecare limbă, România prezintă liste preliminare de exonime.

În limba română, asemenea altor limbi, exonimele au intrat, în condiții și pe căi diferite, în trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat, într-o epocă în care scrierea numelor geografice nu constituia o preocupare de ordin riguros științific. Neîndoios, în trecut, numărul și frecvența exonimelor erau mult mai mari.

Tendința generală contemporană, accentuată în ultimele decenii, este de a se elimina progresiv, și din limba română, exonimele. Procesul istoric normal, constatat și în alte limbi, a fost evident grăbit, în ultimii ani, de acțiunile concertate de standardizare, inițiate pe plan internațional. Unul din primii susținători ai ideii eliminării exonimelor din limba română a fost, încă din 1921, Ștefan Hepties, vicepreședintele Societății române de geografie.

După al doilea război mondial, în cadrul acțiunii generale de normalizare a numelor geografice în România, inițiată încă din 1958, s-a avut în vedere și reglementarea sistematică, unitară a numelor tradiționale (exonime). S-a inițiat, încă cu mult înainte de a se fi întreprins măsuri pe plan internațional, introducerea generalizată, treptată, a numelor oficiale, la toate categoriile de toponime, inclusiv cele cu forme tradiționale intrate în

Redigé par la Commission de nomenclature géographique de l'Atlas de la République Socialiste de Roumanie: Bărsan A., Cucu V., Dragomirescu Ș., Bragu Gh., Reșu Al., Tufescu V., Velcea V.

limbă. Acest mod de rezolvare asigură, pe de o parte, o tratare uniformă a tuturor numelor geografice, iar, pe de altă parte, elimină și dificilele excepții care le reprezintă numele tradiționale. Totuși ținând seama de frecvența utilizării unor din ele, a gradului de pătrundere în limba română, s-a recomandat păstrarea în paranteză și a acestor forme uzuate.

În acest mod sînt redactate multe din lucrările cartografice și geografice publicate în ultimii ani în România: Mic atlas geografic (1962, 1967, 1977), Micul dicționar enciclopedic român (1972), Tările lumii (1975, 1977), etc. În acest spirit au fost elaborate în Institutul de geografie (1972), cu prilejul întocmirii Atlasului geografic național, Normele pentru scrierea numelor geografice, ce au fost aprobate și de Comisia pentru cultivarea limbii române de pe lângă Academia Română și de forurile cartografice de resort, dîndu-le un caracter oficial, Atlasul R.S. România, prin primele trei fascicule apărute, ilustrează aceste principii de tratare a exoni-melor.

În ultimii ani, în urma conferințelor ONU și a reuniunilor bilaterale inițiate de UNESCO pe tema îmbunătățirii manualelor de istorie și de geografie, formele oficiale au fost adoptate diferențiat și în manualele și atlasele școlare, fiind inserate ca dublete, între paranteze.

Urmează ca și regulile ortografice generale (Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație, 1971) ce prevăd că, "unele nume proprii străine care au intrat de mai multă vreme în cultura noastră să fie scrise cu grafia tradițională", dar, în același timp, admit "scrierea acestor nume cu grafia originară în lucrările de specialitate (indicații bibliografice, hărți, studii de limbă etc.)", să fie revizuite, actualizate și

completate în acord cu rezoluția a III-a propusă de România, adoptată la cel de-al XII-lea Congres internațional de științe onomastice de la Berna (1975).

Lista anexată, preliminară, de exonime românești cuprinde două categorii:

1. Exonime la care s-ar putea renunța, avînd forme grafice vechi abandonate, forme fluctuante, uneori cu erori de grafie, urmînd să fie scrise numai în forma oficială. Exemple: Țarigrad/Stambul/Constantinopol = Istanbul; Lipca = Leipzig; Saragosa/Saragoza/Zaragosa = Zaragoza; Bagdad = Baghdād; Drezda/Dresda = Dresden; Tokio = Tokyo; Hanovra = Hannover; Neapole/Neapoli/Napole = Napoli.

2. Exonime propuse a fi păstrate, ca dublete ale numelor oficiale, în funcție de caracterul publicației. Exemple: Londra = London; Praga = Praha; Chișinău - Kișinev; Atena = Athina; Caucaz = Kavkaz; Cairo = El Qâhira; Peking = Beijing; Florența = Firenze; Marsilia = Marseille; Havaria = Bayern.

Măsurile invocate, în ciuda intervalului scurt de aplicare, sînt de natură, pe de o parte, a limita și pe de altă parte a fixa utilizarea exoni-melor în limba română.

CATÉGORIES D'EXONYMES ET LEUR DEGRÉ
D'UTILISATION DANS LA RÉPUBLIQUE SOCIALISTE
DE ROUMANIE

Point 13 a de l'ordre du jour provisoire

En application des résolutions 28 et 29 de la deuxième Conférence de l'ONU de standardisation des noms géographiques qui a eu lieu à Londres en 1972, concernant la limitation et la fixation des exonymes fréquents dans chaque langue, la Roumanie présente des listes préliminaires d'exonymes.

A une époque au cours de laquelle la rédaction des noms géographiques ne constituait pas une préoccupation d'ordre rigoureusement scientifique, en roumain, comme en d'autres langues, des exonymes ont été introduits, dans des conditions et par des voies différentes, dans un passé plus ou moins éloigné ou rapproché. Il est indubitable que jadis le nombre et la fréquence des exonymes était beaucoup plus grand.

La tendance générale contemporaine, accentuée au cours des dernières décennies, est d'éliminer progressivement, aussi de la langue roumaine, les exonymes. Le processus historique normal, constaté aussi en d'autres langues, a été évidemment accéléré, au cours des dernières années, par des actions concertées de standardisation, initiées sur plan international. Un des premiers partisans de l'idée de l'élimination des exonymes de la langue roumaine a été, dès 1921, S t e f a n H e p i t e s, viceprésident de la Société roumaine de géographie.

Après la seconde guerre mondiale, dans le cadre de l'action générale de normalisation des noms géographiques en Roumanie, commencée dès l'année 1958, on a eu pour objectif aussi la réglementation systématique, unitaire des noms traditionnels (exonymes). On a commencé, beaucoup avant que des recommandations sur plan international soient prises, l'introduction généralisée, par étapes, de noms officiels, dans toutes les catégories toponymiques, y compris celles ayant acquis des formes traditionnelles entrées dans l'usage linguistique. Cette manière de résoudre ce problème a permis, d'un côté, de traiter d'une façon uniforme tous les noms géographiques et, d'autre part, d'éliminer aussi les difficiles exceptions représentées par les noms traditionnels. Toutefois, tenant compte de la fréquence de l'utilisation de certains d'entre eux, du degré de diffusion dans la langue roumaine, il a été recommandé que ces formes usuelles soient gardées et rédigées en parenthèses.

De cette manière de nombreux ouvrages de cartographie et de géographie publiés en Roumanie au cours des dernières années, ont été rédigés: Petit atlas géographique (1962, 1967, 1977), Petit dictionnaire encyclopédique roumain (1972), Les pays du monde (1975, 1977) etc. Dans cet esprit ont été élaborées à l'Institut de géographie (1972), à l'occasion de la réalisation de l'Atlas géographique national, Les normes pour la rédaction des noms géographiques, qui ont été approuvées aussi par la Commission de la langue roumaine de l'Académie Roumaine et par les autorités cartographiques compétentes, ayant ainsi acquis un caractère officiel. L'Atlas de la République Socialiste de Roumanie, par ses trois premiers fascicules parus, représente l'application de ces

principes d'utilisation des exonymes.

Au cours des dernières années, en conséquence des conférences de l'ONU et des réunions bilatérales organisées par l'UNESCO et ayant pour thème l'amélioration des manuels d'histoire et de géographie, les formes officielles ont été adoptées d'une manière différenciée et dans les manuels et dans les atlas scolaires, étant insérés en tant que doublet, entre parenthèses.

Par conséquent il faut que les règles orthographiques générales (Le guide orthographique, orthoépique et de ponctuation, 1971) qui indiquent que "certains noms propres étrangers qui ont été introduits il y a assez longtemps dans notre culture soient rédigés dans la graphie traditionnelle", mais qui, en même temps, admettent "la rédaction de ces noms avec la graphie d'origine dans les ouvrages de spécialité (indications bibliographiques, cartes, études de langues, etc.)", soient revues, rendues actuelles et complétées afin qu'elles soient mises d'accord avec la III-e résolution proposée par la Roumanie, adoptée par le XII-e Congrès international de sciences onomastiques de Berne (1975).

La liste annexée, préliminaire, d'exonymes roumains comprend deux catégories:

1. Les exonymes auxquels on pourra renoncer car leurs formes graphiques anciennes ont été abandonnées, ou dont les formes sont fluctuantes, comprenant parfois des erreurs de graphie et qui devront être rendus uniquement dans la forme officielle. Exemples: Tarigrad/Stambul/Constantinopol = Istanbul; Lipsca = Leipzig; Saragoza/Zaragoza/Saragosa = Zaragoza; Bagdad = Baghdād; Drezda/Dresda = Dresden; Tokio = Tokyo; Hanovre = Hannover; Neapole/Neapoli/Napôle = Napoli.

2. Les exonymes proposés à être conservés, comme doublets des noms officiels, en fonction du caractère de la publication. Exemples: Londra = London; Praga = Praha; Chişinău = Kişinev; Atena = Athinaï; Caucaz = Kavkaz; Cairo = El Qâhira; Peking = Bei jing; Florența = Firenze; Mersilia = Marseille; Beveria = Bayern.

Les mesures invoquées, en dépit du court intervalle d'application, sont de nature de limiter, d'une part et d'autre part de fixer l'utilisation des exonymes dans la langue roumaine.

Listă preliminară de exonime propuse spre renunțare
(cu forme grafice vechi, parțial abandonate sau cu
forme fluctuante, uneori cu erori de grafie)

Liste préliminaire des exonymes auxquels on
peut renoncer (à formes graphiques anciennes,
partiellement abandonnées ou à formes fluctuantes,
parfois avec des erreurs de graphie)

Adrianopol = Edirne
Alexandretta = İskendurun
Angora = Ankara
Antiochia = Antakya
Apalaşi = Allegheny
Apenini = Appennini
Assuan = Aswân
Bagdad = Bağhdâd
Bahrein = Bahrain
Basora = Basrah
Beirut = Beyrouth
Benares = Varanasi
Bitolia = Bitola
Brens = Bremen
Brusa = Bursa
Cadix = Cádiz
Camerun = Cameroun
Cantabrici (M.) = Cordillera Cantabrica
Capetown = Cape Town
Caraci/ Karaci = Karachi
Caracorum/Karakorum = Karakoram
Caşmir = Kashmir
Cefalonis = Kefallinia
Celebes = Sulawesi
Ceveni = Cevennes
Cezarees = Kayseri
Ciad (L.) = Tchad
Colonia = Köln
Constanta = Bodan See / Konstanz
Constantinopol = İstanbul
Corfu = Kerkyra
Corişa = Korçë
Crăciunului (I.) = Christmas

Damiette = Dumyât
 Demavend = Damavend
 Dresda/Drezda = Dresden
 Ebru = Ebro
 Edinburg = Edinburgh
 Erserum = Erzurum
 Eubea = Evvia
 Fidji = Fiji
 Filadelfia = Philadelphia
 Pionia = Fyn
 Formosa = Taiwan
 Frankfurt (pe Main) = Frankfurt (am Main)
 Frankfurt (pe Oder) = Frankfurt (a.d.Oder)
 Franț Iosef = Franz-Josef
 Fujiyama = Fuji san
 Garona = Garonne
 Gați = Gats
 Geneva (L.) = Léman
 Genua = Genova
 Grampieni (M.) = Grampian M.
 Guadelupe = Guadeloupe
 Haidarabad = Hyderabad
 Haiphong = Hâi Phông
 Hanoi = Hà Nội
 Hanovra = Hannover
 Hawai = Hawaii
 Heluan = Helwân
 Himalaia = Himalaya
 Hinducuş = Hinduĵkush
 Hiroşima = Hiroshima
 Ianina = Ioannina
 Iberici (M.) = Sistema Iberico
 Iena = Jena

Ind = Indus
 Ismailia = Ismailiĵa
 Ispehan = Esfahan
 Java = Jawa
 Kazanlık = Kazanlık
 Kenia = Kenya
 Kilimandjaro = Kilimanjaro
 Khartum = Khartoum
 Kiel (Can) = Nord-Ostsee Kanal
 Kuwait = Al Kuwait
 Larnaca = Larnaka
 Lemberg = Lvov'
 Leukas = Lefkas
 Lipsca = Leipzig
 Liublana = Ljubljana
 Loara = Loire
 Lucerna = Luzern
 Luxemburg = Luxembourg
 Lyssa-Gora / Lyso-Góry = Góry Świętokrzyskie
 Medina = Al Madina
 Mantua = Mantova
 Marele Canion = Grand Canyon
 Marna = Marne
 Martinica = Martinique
 Mauricia = Mauritius
 Meuse = Meuse/Mass
 Missouri = Missouri
 Mohaci = Mohács
 Mosela = Moselle / Mosel
 Mozembia (Can) = Moçambique
 Mukden = Shenyang
 Neapole/Napole = Neapoli / Napoli
 Noua Galie de Sud = New South Wales

Matapan (C.) = Tainaron
 Mişkoltj = Miskolc
 Napoli/Neapole/Neapoli = Napole
 Noua Siberie (I.) = Novosibirsk
 Noua Zemlie = Novaja Zemlja
 Noul Orleans = New Orleans
 Odessa = Odessa
 Odra = Oder
 Okinava = Okinawa
 Olimp = Olympos
 Orcade = Orkney
 Orinoo/Grenoo = Orinoco
 Orkney de Sud = South Orkney
 Pad = Po
 Padua = Padova
 Parnas = Parnassos
 Penini = Penine M.
 Phenian = Pyongyang
 Pilsen = Plzeň
 Pind = Pindos
 Pnom Penh = Phnom Penh
 Pripet = Pripjat
 Ragusa = Dubrovnik
 Riad/Ryad = Ar Riyād
 Ron = Rhône
 Rostov pe Don = Rostov-na-Donu
 Ruseino = Ruse
 Saigon/Ho Şi Min = Hô Chi Minh
 Sense = San'ā
 Sandwich de Sud = South Sandwich
 Şanghai = Shanghai
 Saragosa/Saragoza/Zaragosa = Zaragoza
 Sarsievo = Sarajevo

Schavilor (L.) = Great Slave Lake
 Scutari = Shkodër
 Seghedin = Szeged
 Sena = Seine
 Setlande (I.) = Shetland
 Seul = Seoul
 Sfintul Laurentiu = Saint Lawrence / Saint-Laurent
 Sidney = Sydney
 Sidon = Saida
 Singapur = Singapore
 Sinope = Sinop
 Siracuze = Siracusa
 Skoplje = Skopje
 Smirna = Izmir
 Sofia = Sofija
 Spitzbergen = Svalbard
 Stambul = İstanbul
 Subotiţa = Subotica
 Suhe Bator = Suhbatar
 Sumatra = Sumatera
 Taipoh/Taibeh = Taipei
 Tallin = Tallinn
 Tanganyka = Tanganyika
 Tarigrad = İstanbul
 Teheran = Tehrān
 Timoc = Timok
 Tokai = Tokaj
 Tokio = Tokyo
 Trebizonda/Trapezunt = Trabzon
 Triest = Trieste
 Tunguska Inferioară = Niĕnjaja Tunguska
 Tunguska Pietroasă = Podkamennaja Tunguska
 Ubanghi = Oubangui / Ubangi

Urmia - Resāiyeh
Urşilor (L.) - Great Bear L.
Valea Morţii - Death Valley
Valons - Vlorë
Veliko Tîrnovo - Veliko Târnovo
Veneţia - Venezia
Vezuviu - Vesuvio
Vosgi - Vosges
Zante - Zakynthos
Yangtse - Changjiang

Listă preliminară de exonime propuse a fi
păstrate ca dublete ale numelor oficiale

Liste préliminaire des exonymes proposés à
être conservés comme doublettes des noms
officiels

Acelor (C.) = Cape Agulhas
 Athos (Muntele) = Aghion Oros Athos
 Ararat = Aġri
 Alep = Halep
 Alexandria = El Iskandariya
 Amazon (Amazoane) = Rio Amazonas
 Amiralităţii (I.) = Admiralty (Is.)
 Amochostos = Famagusta
 Anglo-Normande (I.) = Channel Islands
 Atena = Athina
 Azore = Açores
 Balcani = Stara Planina
 Baleare = Baleares
 Bălţi = Bely
 Basarabeasca = Bessarabka
 Bavaria = Bayern
 Bazergic = Tolbuhin
 Biserica Albă = Bela Crkva
 Belgrad = Beograd
 Beltul Mare = Store Bælt
 Beltul Mic = Lille Bælt
 Berna = Bern
 Beskizi = Beskidy
 Bie = Myk
 Böhmer Wald = Pádures Boenici
 Borneo = Kalimantan
 Bosfor = İstanbul Bogâzi
 Budapesta = Budapest
 Cahul = Kagul
 Cairo = El Qâhira
 Călăraşi = Kalaraş
 Calcidică = Chalkidiki, Pen.
 Cambrieni (M.) = Cambrian M.
 Canare = Canarias

Canton = Guangzhou
 Capul Bunei Speranțe = Cape of Good Hope
 Capului Verde (I.) = Ilhas do Cabo Verde
 Carintia = Kärnten
 Casablanca = Ed-Dar el-Baida
 Cascadelor (M.) = Cascade Range
 Caucaș = Kavkaz
 Ceremuș = Ceremoș
 Cernăuți = Černovcy
 Cetatea Albă = Bel'gorod Dnestrovskii
 Chișinău = Kișinev
 Chilia = Kilija
 Coasta de Azur = Côte d'Azur
 Coastelor (M.) = Coast Range
 Cogilnic = Kogyl'nik
 Copenhaga = København
 Corint = Korinthos
 Corsica = Corse
 Cracovia = Kraków
 Creta = Kriti
 Crimeea = Krym
 Croația = Hrvatska
 Damasc = Dimashq
 Dardanele = Çanakkale Bogazi
 Debrețin = Debrecen
 Elba = Elbe/Labe
 Eufrat = Furāt
 Everest = Chomolungma
 Florența = Firenze
 Gange = Ganga
 Geneva = Genève
 Glodeni = Glodjany
 Haga = s'Gravenhage

Havana = La Habana
 Hebride = Hebrides
 Horn = Cabo de Hornos
 Hoviria = Goveria
 Ierusalim = Ierushalayim / El Quds
 Irlanda de Nord = North Ireland
 Jutlanda = Jütland / Jylland
 Ladoga = Ladožskoe
 Leova = Leove
 Limassol = Lemesos
 Lisboa = Lisboa
 Londra = London
 Macedonia = Makedonija
 Melucelor (M.) = Maluku
 Marele Lac Sărat = Great Salt Lake
 Marsilia = Marseille
 Masivul Central = Le Massif Central
 Moscova = Moskva
 Muntenegru = Crna Gora
 Nicosia = LeVkosia
 Nipru = Dnepr
 Nisa = Nice
 Nistru = Dnestr
 Noua Caledonie = Nouvelle Calédonie
 Mekka (Mecca) = Makkah
 Noua Guinee = New Guinea / Irian
 Onega = Onegskoe (os.)
 Oraș = Ouhraan
 Pădurea Neagră = Schwarzwald
 Pădurea Turingiei = Thüringer Wald
 Palatinat = Pfalz
 Paștelui (I.) = Île de Pascua
 Patras = Patrai

Peking - Beijing
 Pelepones - Peloponnises
 Piren - Piraeis
 Plevna - Pleven
 Pola - Pola
 Port Saïd - Bûr Saïd
 Praga - Praha
 Măgacani - Rybkany
 Rêut - Reut
 Rin - Rhein/Rin/Rija
 Rahova - Orjahove
 Selenic - Thessaloniki
 Sardinia - Sardegna
 Saxonia Inferioară - Niedersachsen
 Scoția - Scotland
 Seeland - Sjælland
 Sfinta Elena - Saint Helena
 Silezia - Śląsk
 Sigetov - Svištov
 Slobozia - Slobodzeja
 Slovenia - Slovenija
 Societății (Ins..) - Société (Îles de la)
 Soroca - Soroki
 Stincogi (M.) - Rockies
 Styria - Steiermark
 Sudeți - Sudety
 Sues - Es : Suezis
 Temisa - Thames
 Tanager - Tanja
 Tara de Foc - Tierra del Fuego
 Țara Galilor - Wales
 Tatra - Tatry
 Taurus - Teros Dağları

Teba - Thivai
 Terra Nova - Newfoundland
 Tibru - Tevere
 Tighina - Benderly
 Tigru - Džila
 Tirana - Tirane
 Tripoli (Liban) - Taraboulos
 Tripoli (Libia) - Tarabulus at-Gharb
 Turtucaia - Tutrekan
 Ulan Bator - Ulaan Bataar
 Ungheni - Ungeny
 Varșovia - Warszawa
 Vienna - Wien
 Vilcov - Vilkovo
 Virșet - Vršac
 Vistula - Wisła
 Westfalia - Westfalen